

Ústav Romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Oponentský posudek na diplomovou práci

Anglicismy ve španělském denním tisku

Autor: **Jitka Kubešová**

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Předkládaná práce řeší téma značně aktuální, zajímavé, ovšem velice obtížné, neboť vyžaduje vstupní poměrně přesné definování jak základních pojmů tak metodologie, pomocí nichž možno dospět k cíli. Obávám se, že autorce se toto podařilo ne úplně; práce na mě působí rozpačitým dojmem, jakoby sama autorka si nebyla příliš jistá tím, co přesně chce zkoumat a k jakému cíli chce – alespoň přibližně – dospět. V následujících řádcích uvádím některé připomínky, které mám vůči předkládané práci a pojmím je jako podklad pro diskuzi u obhajoby:

Autorka volí standardní postup: nejprve se snaží definovat základní pojmy jako *neologismy*, *neologie*, *anglicismy* a předkládá různé typy klasifikací, přičemž se opírá o několik španělských autorů, relevantních pro účely této práce. Nicméně je s podivem, že v bibliografii se neobjevuje žádná publikace českého původu – mohla by se autorka k tomuto vyjádřit? Domnívám se totiž, že česky psané publikace by mohly ozřejmit některá místa, která pravděpodobně kvůli ne zcela přesnému pochopení předlohy zůstala nejasná, autorka se dopouští několika nepřesných až zavádějících formulací:

- protimluv na str. 12 ("*konotativní neologie není výsledkem žádné potřeby. Jedná se o jev motivovaný a vyvolaný prestiží společnosti nebo určitým způsobem života*").
- jak je myšleno tvrzení, že "*RAE se toto naopak snaží zpomalit ...[...]*" (str. 18)?
- na str. 19 hovoří autorka o *extralingvistickém* kontextu – ale pravděpodobně má na mysli kontext *extrajazykový*
- jak interpretovat tvrzení, že u kalků "*se jedná o adaptované pojmy odkazující na skutečnosti, které nejsou rozpoznány uživatelem nebo mu jsou neznámé (relaciones públicas, hombre fuerte...)*" na str. 23?
- jak si autorka vysvětluje, že mezi anglicismy řadí slova řeckolatinská (str. 26)?
- na základě jakých kritérií lze usuzovat na anglicismy u slov *acomplejar*, *desmoralización* (str. 26)?
- jak interpretovat tvrzení, že "*ve španělských větách je možné do určité míry měnit slovosled, a tak se někdy španělská syntaktická struktura podobá anglické*" (str. 27)?
- jak souvisí příklad příslovce *inmediatamente* se syntaktickou konstrukcí (str. 26)?
- Jak rozumět výroku, že "*práce Emilia Lorenza (1996:43) je bohatým zdrojem anglických sémantických výpůjček*" (str. 28)?

Výše zmiňovaná rozpačitost je vidět na posloupnosti předkládaných informací (text na mě působí neuspořádaně), tak i ve velice vágních definicích jednotlivých jevů – na str. 12 sémantická neologie, na str. 14 – 16 není jasné, jak autorka chápe výpůjčky kulturní, vnitřní a dialektální. Také na str. 28 není zřejmé, co jsou to "základní anglicismy" a zda se tento termín váže na příklady uvedené v předchozím odstavci.

O něco lepší je část praktická, na které je patrná vlastní práce s jazykovým vzorkem a kde autorka dochází k vlastním závěrům a přináší zajímavé postřehy. Je zde představeno cca 120 anglicismů, což považuji za dostatečný vzorek, zejména uvážím-li, že autorka jednotlivá slova ověřovala jak ve třech denících, tak ve španělských korpusech. Ovšem i zde by se dala vytknout jistá

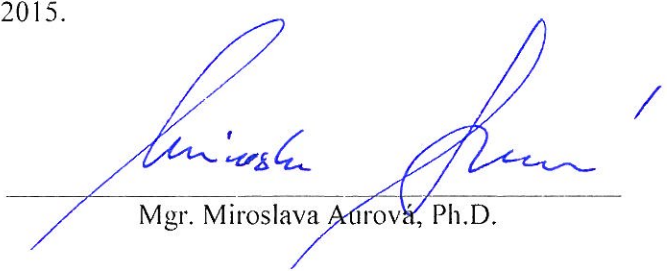
nekoncepčnost. Na prvním místě je nedostatečné objasnění metody – jakým způsobem se autorka dopracovala ke svému seznamu anglicismů? Postupovala podle zadání,¹ které směřuje ke kvalitativní analýze? V textu to specifikováno není a ze samotného vedení výkladu lze tušit, že autorka směřuje spíše k analýze kvantitativní – v tom případě bych ale očekávala precizněji zpracované výsledky, případně nějaké srovnání buď deníků, nebo korpusů či žánrů. Vodítkem tak zůstávají autorčina slova v úvodu praktické části, podle kterých bude "zkoumat konkrétní anglické výpůjčky, které se vyskytly ve španělských novinových člancích v časovém rozmezí od ledna 2011 do března 2014" (str. 32). Odhaduji, že z hlediska náročnosti bez výrazné selekce a omezení cíle je toto projekt pro velice početný tým a vzhledem k tomu, že autorka zkoumá cca 120 anglicismů – což je jistě malé procento, či spíše promile celkového počtu použitých anglicismů – jistě musela nějakou selekci učinit? Jakou? Na základě jakých kritérií? Také chce pozorovat, kdy vstoupily tyto anglicismy do španělštiny, nicméně toto je také velice obtížný úkol, pokud by po tom autorka musela pátrat sama. Existují však databáze, které tyto aspekty zohledňují: kupříkladu u výpůjčky *app*, kde autorka tvrdí, že se jedná o "velmi nedávnou výpůjčku" (str. 36), lze pouhým nahlédnutím do databází zjistit rok vstupu – 2012. Je mi ostatně ku podivu, že autorka s těmito databázemi nepracuje – mám na mysli kupříkladu metodologicky asi nejpropracovanější projekt Univerzity Pompeu Fabra v Barceloně, Institut Universitari de Lingüística Aplicada.

Nerada bych, aby mezi kritikou zapadly kladné stránky předkládané práce. Autorčím vlastním a v podstatě nejcennějším přínosem jsou komentáře týkající se časového kritéria (autorka dělí výpůjčky na "nedávné", "středně staré" a "starší"; str. 75-76), frekvence (od "velmi nízké" po "velmi vysokou frekvenci"; str. 76-78) a grafického označení v textu – tento aspekt shledávám velice zajímavým, neboť svědčí o postoji mluvčích k výpůjčce – za těmito komentáři stojí značný díl pracného zpracování jazykového vzorku.

Co se týče jazykové stránky předkládané práce, je patrné, že se autorka snaží o kultivované vyjadřování, což se jí v naprosté většině případů daří.

Závěrem s plnou zodpovědností konstatuji, že i přes všechny uvedené výtky, s vědomím, že zvolené téma většinou představuje tvrdý oříšek pro řadu diplomandů, předkládanou práci Jitky Kubešové **doporučuji k obhajobě** s předběžným hodnocením **dobře** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích dne 12. ledna 2015.

Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

¹ Na základě studia literatury diplomantka vymezí pro účely diplomové práce pojem anglicismu. Provede analýzu výskytu anglicismů ve vzorcích španělského denního tisku (vzorky o rozsahu 5 000 slov), a to z oblasti zpravodajství, reportáží a autorské publicistiky (*opinión*). Zvláštní pozornost bude věnovat rovněž grafickému označování anglicismů jako cizích prvků ve výpovědi. Na základě kvantitativní analýzy pak diplomantka porovná typ a frekvenci anglicismů v závislosti na zvoleném žánru.